

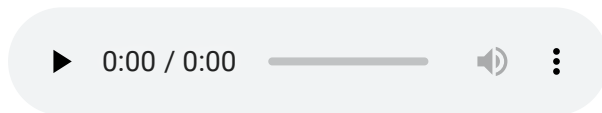
Uvnitř operace na záchranu unesených dětí Ukrajiny – POLITICO

 politico.eu/article/save-ukraine-children-abduction-russia-war-rescue-operation

Veronika Melkozerova

June 10, 2023

Chcete-li si tento článek poslechnout, stiskněte tlačítko Přehrát

Vyjádřeno umělou inteligencí.

Na dvůr místního kostela v Kyjevě přijíždí šedý minivan a mává nápisem „Evakuace. Děti.“ Dveře se rozlétnou a z nich vyskočí ohnivá žena ve věku 40 let: Oksana Galkina.

„Mám ji! Konečně jsem přivedla svou Lizu zpět,“ křičí šťastně, když vidí dobrovolníky Save Ukraine, nevládní organizace, která jí pomáhala při provádění nejúžasnější mise, do které se kdy pustila: záchrana její 16leté dcery Lizy Ruskem okupovaná území Ukrajiny.

Ve společnosti tuctu dalších rodičů a zákonných zástupců unesených dětí se Galkina vydala přes Evropskou unii do Ruska a poté na Rusy okupovaná jižní území Ukrajiny a nakonec se vrátila zpět domů. Jejich cíl? Znovu získat děti, které jim Rusko vyrvalo z náručí.

Galkinin příběh nabízí pohled na jednu z hrůz ukrajinské války: Nucený přesun tisíců dětí z Ukrajiny do Ruska nebo na Rusy okupovaná území. Zatímco přesná čísla zůstávají nejistá, podle Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE) ukrajinská vláda identifikovala více než 19 000 dětí, které byly podle ní deportovány do Ruska. Liza je jedním z pouhých 371 dětí, které se organizací jako Save Ukraine a Kancelář ukrajinského ombudsmana podařilo zachránit.

Může se vám líbit

Země EU odmítají, aby byl nedobrovolný sex v celém bloku trestným činem

Autor: Clothilde Goujard

Odmítnutí Ruska vyšetřovat otravu Navalného porušuje lidská práva, rozhodl evropský soud

Od Nicolase Camuta

Konzervativní poslanec Bob Stewart obviněn z „rasově přitěžujícího“ trestného činu

Autor: Andrew McDonald

Rusko přiznává, že převezlo děti z Ukrajiny, argumentuje tím, že je zachraňuje před hrůzami války nebo usnadňuje adopci či pěstounství sirotků. OBSE však zdokumentovala nekonsensuální evakuace, které se rovnaly válečným zločinům, a Mezinárodní trestní soud (ICC) v Haagu vydal zatykače na ruského prezidenta Vladimira Putina a jeho komisařku pro práva dětí Marii Lvovou-Belovou za jejich roli v to, co soud říká, je pokračující válečný zločin.

„Bez ohledu na formu umístění se ukrajinské děti ocitají ve zcela ruském prostředí, včetně jazyka, zvyků a náboženství, a jsou vystaveny [] proruské informační kampani, která často představuje cílenou převýchovu a také zapojení do vojenské výchovy.“ uvedla OBSE v nedávné zprávě . „Ruská federace nepodnikne žádné kroky k aktivní podpoře návratu ukrajinských dětí. Spíše to vytváří různé překážky pro rodiny, které se snaží získat své děti zpět.“

Což je přesně to, co Galkina zjistila poté, co byla její dcera unesena z ukrajinského města Cherson.

"Prohlásili ji za sirotka"

Lizina odysea začala na podzim loňského roku poté, co její matka souhlasila s tím, že jí umožní bydlet na koleji místní vysoké školy, kde se začala učit cukrářkou. Cherson a okolní region byly tehdy pod ruskou okupací.

Týden po začátku výuky se Galkina rozhodla navštívit svou dceru. Ke svému zoufalství zjistila, že se Liza spolu s desítkami dalších dětí pohřešuje. „Prostřednictvím sociální služby jsem zjistila, že byli všichni převezeni na dovolenou na Krym,“ vzpomínala. "Ale já jsem k tomu nedal svolení."

Takzvaná dovolená, která měla původně trvat dva týdny, se protáhla na tři měsíce. Liza byla poté přemístěna do Genichesku, města v okupované ukrajinské oblasti Záporoží, aby mohla pokračovat ve studiu. "Vyhržovali jí, že pokud nepůjde, zavřou ji do sklepa," řekla Galkina.

S pomocí přátel a spolužáků své dcery, kteří měli chytré telefony, se Galkině podařilo Lizu najít na sociálních sítích. Liza nyní měla ruského mobilního operátora a bylo jí nabídnuto ruské občanství, které odmítla. Po dalších osmi měsících strávených v Genichesku, daleko od své matky a jejího domova v Chersonu, se stalo něco nemyslitelného: „Prohlásili ji za sirotka,“ vzpomínala Galkina.

Liziny zkušenosti se shodují se vzorem zmapovaným strážci lidských práv a organizacemi jako OBSE a ICC. Od března, kdy byly na Putina a Lvovou-Belovou vydány mezinárodní zatykače, Lvova-Belova popírá, že by se Rusko pokusilo připravit děti o ukrajinský jazyk a občanství, a uvedla, že se země snaží sjednotit děti s jejich rodinnými příslušníky .

16letá Liza po přeletu do Kyjeva objímá dobrovolníka Save Ukraine | Veronika Melkozerová/POLITICO

Hlídací skupiny však zdokumentovaly, jak Moskva deportovala děti z okupovaných oblastí Ukrajiny do „převýchovných“ táborů na Krymu a v Rusku, kde byly někdy drženy celé měsíce a podrobeny „proruské patriotické a vojenské výchově“, včetně v některých případech výcvik v používání střelných zbraní. Ostatním dětem, odděleným od rodičů ve filtračních táborech, byla poskytnuta ruská hláskování jejich jmen a nových dat narození, aby bylo pro dobrovolníky na Ukrajině a v Rusku těžší je najít a vrátit rodičům, říká Kateryna Rashevskaya, a. právní expert z Regionálního centra pro lidská práva, nevládní organizace pracující na získávání dětí z Ruska.

Liza strávila osm měsíců v Genichesku na koleji místní vysoké školy č. 27, kde se spřátelila s Nastou Shevelyovou, 15letou rovněž z Chersonu. Dívky si vytvořily pouto, podpořené společnými zkušenostmi z ruského zajetí. Liza si vzpomněla na mrazivou

atmosféru v Genichesku. "V té staré koleji byla taková zima," řekla Liza. „Byli jsme obklopeni ruskými vojáky. Není dovoleno zavírat dveře v našich pokojích. Vojáci mohli přijít s kontrolou i v noci.“

Jednou v noci jedna z dívek na jejich koleji vypadla z okna v pátém patře. Poté už nesměli otevírat okna, aby dovnitř vpustili čerstvý vzduch. Liza a Nastya nikdy nezjistily, jak dívka spadla nebo co se jí stalo poté.

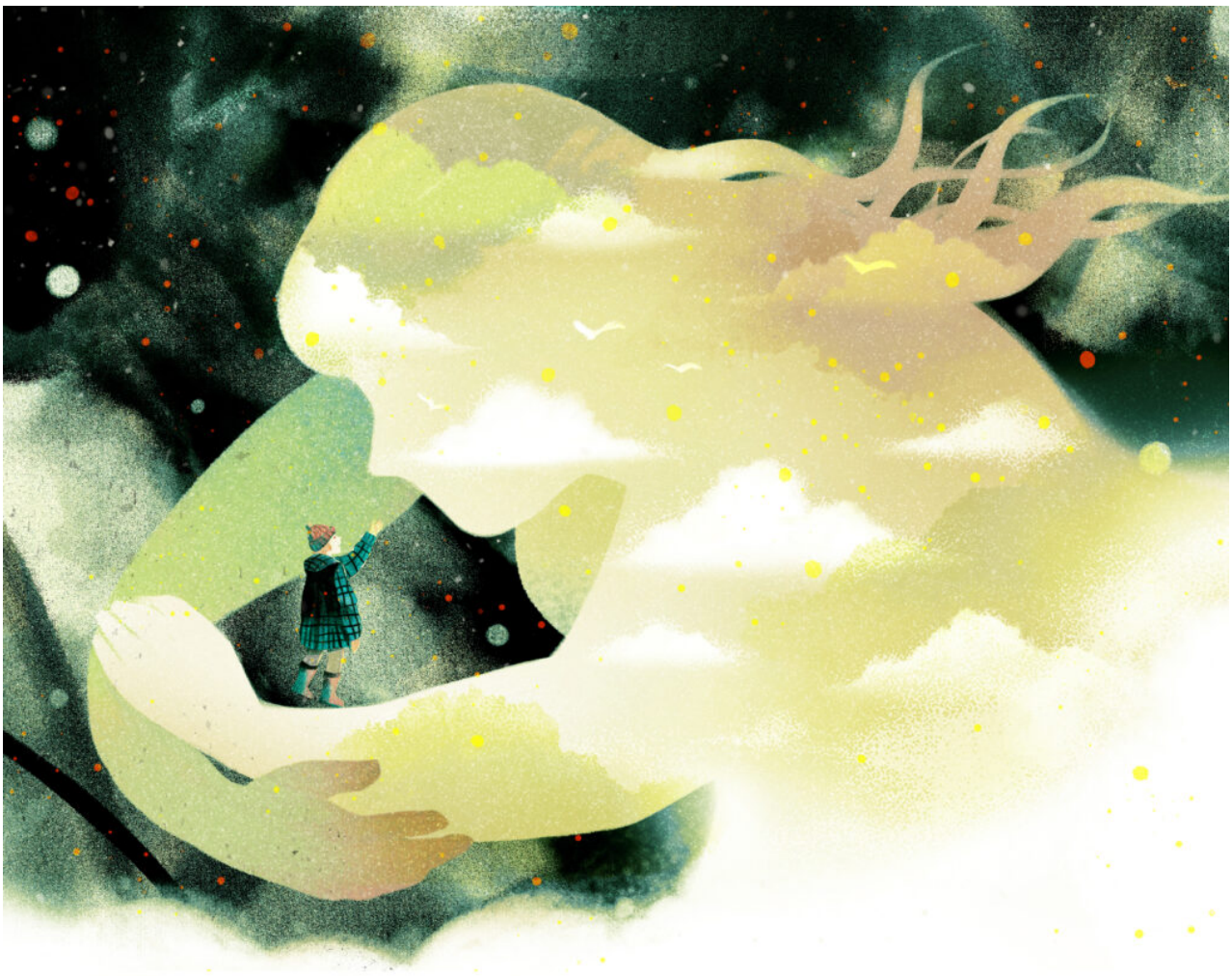
Dívky žily po boku desítek dalších ukrajinských dětí. Jejich čas byl přísně regulován a očekávalo se od nich, že budou dodržovat ruské školní osnovy. Odmítli poslouchat hodiny dějepisu, protože o Ukrajině nebylo řečeno nic příznivého, vzpomínala Nast'a. Vojáci, dodala, by kupovali věci a utráceli peníze za ty děti, které projevovaly náklonnost k Rusku. Některé děti řekly, že dají svou věrnost tomu, kdo zvítězil ve válce.

"Rusové se prezentovali jako osvoboditelé," řekla Nast'a. "Zároveň ale vyhrožují, že vás pošlou do Čečenska na převýchovu, pokud neuděláte, co vám řeknou." Liza i Nast'a řekly, že opakovaně žádaly o posláním domů, ale nakonec jim bylo dovoleno odejít až poté, co je jejich matky našly, shromáždily dostatek dokumentů, aby si vynutily jejich propuštění, a odcestovaly je najít. Do Kyjeva dorazili 22. května.

„Ukrajinské děti jsou zdrojem“

Záchranné operace, jako je ta, která osvobodila Lizu, začínají v okamžiku, kdy ruští a ukrajinští dobrovolníci – operující tajně kvůli bezpečnostním rizikům – zjistí místo pobytu uneseného dítěte. Nevládní organizace jako Save Ukraine a Regional Center for Human Rights pomáhají rodičům při sestavování dokumentů prokazujících jejich zákonné opatrovnictví. Jsou si vědomi toho, že hodiny tikají, řekla Raševská, když se ruské úřady pokoušejí přesvědčit děti o ruské nadřazenosti, uplácení je hračkami a oblečením a tvrdí, že jejich rodiče je nechtějí zpět.

„Zároveň Rusko skutečně vrací malé procento unesených dětí, aby se legitimovalo jako zachránce,“ řekla Raševská. "Rodiče, kterým se podaří dostat se ke svým dětem, mohou jít domů až poté, co poděkují Ruské federaci za záchranu jejich dětí před ruskými propagandisty, kteří na ně čekají ve speciální místnosti." Pro některé rodiče cesta do náruče jejich dětí zahrnuje až 12 hodin intenzivního výslechu ze strany zpravodajských služeb FSB. Někteří jsou vyslýcháni, aby odhalili totožnost těch, kteří jim pomáhali v jejich snaze získat jejich děti, aby byli poté odesláni zpět na Ukrajinu s prázdnýma rukama.

„Pro Rusko jsou ukrajinské děti zdrojem,“ Mariia Sulialina, vedoucí Centra pro občanskou výchovu „Almenda“, nevládní organizace, která se snaží dokumentovat porušování práv vůči dětem. "Chtějí vychovat novou generaci, která bude šířit ruské hodnoty... Potřebují novou generaci vojáků, kteří je vrhnou do války."

Masové únosy jsou součástí pokusu vymýtit existenci Ukrajiny, dodala. "I když získáme zpět naše území, nastražili časovanou bombu, která může explodovat," řekla Sulialina. „Protože mladí lidé se začínají ztotožňovat s Ruskem. Fyzicky nás nezničí, ale zabíjejí Ukrajince v našich dětech.“

Její tvrzení čerpá z hořkého historického precedentu. Podle Almendy byly desítky mladých Krymčanů, kteří byli dětmi, když Rusko v roce 2014 okupovalo a ilegálně anektovalo ukrajinský poloostrov, buď odvedeny, nebo se dokonce dobrovolně připojily k ruské invazní armádě v roce 2022. „Někteří z nich zemřeli ve válce,“ řekla Sulialina.

Rusko se podle Raševské zaměřuje na ukrajinské děti, aby zvrátilo pokles své populace. Za poslední tři roky ztratila země v důsledku válek, nemocí a exodu asi o 2 miliony více lidí, než by za normálních okolností ztratila, uvedl v březnu Economist .

„Putin opakovaně zdůrazňoval demografický problém,“ řekla Raševská a dodala, že nedávné vládní zprávy zaznamenaly nárůst populace v regionech, kam jsou posíláni Ukrajinci. "Ukrajinské děti jsou v Rusku vítány," řekla. „Jsou bílí, sdílejí stejné náboženství a podobnou kulturu a mluví rusky. Ruské rodiny je šťastně adoptují, motivovány výhodami, které jim ruský systém nabízí.“

'Prosím, pojd' domů'

Liza a Nast'a byly mezi 20 dětmi, které organizace Save Ukraine přivezla zpět z Ruskem okupovaných území v rámci sedmé záchranné mise skupiny. Ale šťastné konce jejich příběhů zůstávají výjimkou.

Před očekávanou protiofenzívou ze strany Ukrajiny ruské úřady v okupované části jižního Záporožského regionu podle ukrajinských představitelů opět unášejí děti. Ivan Fedorov, exilový starosta města Melitopol, řekl , že Rusové berou ukrajinské děti do vzdělávacích

táborů. "Toto je další pokus 'vymýt jim mozky' a příležitostně proměnit ty malé v lidské štíty a vyjednávací žetony," uvedl Fedorov v prohlášení v Telegramu.

Zatímco Liza a ostatní zachráněné děti nadšeně fotily před evakuačním autobusem a netrpělivě čekaly na pizzu, jedna žena Olga, štíhlá blondýnka ve věku 30 let z Chersonu, stála sama, utírala si slzy a nemohla se podělit s ostatními rodiči. 'radost. Její 17letý kmotřenec Denys zůstává uvízlý v Rusku.

V rámci záchranné operace Zachraňte Ukrajinu odcestovala Olga z Německa do Ruska s úmyslem přivést Denyse zpět, aby ho shledala se svou babičkou, tetou a starším bratrem. Sestavila potřebné dokumenty a byla připravena ho adoptovat, aby ho dostala ven. Jakmile ale přistála v Moskvě, byla zatčena a dva dny zadržována FSB. "Sebrali mi telefon a dokumenty, vyhrožovali mi detektorem lži, chtěli vědět, kdo mi pomohl najít Denyse," vzpomínala.

Místo aby usnadnili Denysovo propuštění, Rusové Olgu jednoduše deportovali do Běloruska. Tam podstoupila další den výslechu běloruskou KGB, než byla bez obřadů vyhoštěna a ponechána sama sobě v Minsku. Byla nucena požádat místní pobočku Červeného kříže o pomoc při cestě na Ukrajinu.

"Byla jsem tak zoufalá," řekla. „Jakmile jsem se vrátil na Ukrajinu, zavolal jsem jeho tetě, abych jí řekl, že jsem selhal. Ale řekla, že už to ví. Zatímco jsem cestoval, Denys, který předtím požádal, aby ho dostal zpět domů, poslal velmi zvláštní hlasovou zprávu, že se nechce vrátit na Ukrajinu, protože ho ukrajinská [bezpečnostní služba] vyslechne a poté bude poslán. do války."

Zachráněné děti pózují na společné fotografii se svými rodiči a dobrovolníky Save Ukraine před dodávkou, která je přivezla do Kyjeva | Veronika Melkozerová/POLITICO

Ve snaze udržet Denyse v Rusku mu Rusové nabídli občanství spolu s certifikátem na byt a vzdělání v Moskvě. "Nabízeli mu vyhlídku na lepší život," řekla Olga. „Ale obávám se, že mu lhali a místo vzdělání bude povolán do ruské armády. Denysovi bude 18 teprve za tři měsíce.

"Prosím, Denysi, pojď domů," řekla novinářům, kteří se sešli, aby viděli příchod dětí. „Čekají na tebe tvoje babička, tvůj bratr, tvoje teta, tvoji synovci. Tady tě nikdo mučit nebude."

Denysova zkušenost je bohužel mnohem běžnější než Lizina. Jen v roce 2022 bylo podle Raševské adoptováno ruskými rodinami více než 400 ukrajinských dětí. "V roce 2022 bylo vráceno jen asi 300 dětí," řekla.

Při tomto tempu, dodala, bude trvat 50 let, než bude Ukrajina schopna získat zpět všechny své unesené děti.